Voorbeeldlijst subsidiabele maatregelen subsidieregeling klimaatadaptatie

De maatregelen waarvoor subsidie kan worden toegekend vanuit de subsidieregeling klimaatadaptatie van Waterschap Vallei en Veluwe dienen te voldoen aan de criteria als opgenomen in hoofdstuk 2 van de subsidieregeling. Daarin staat onder andere dat subsidie wordt verstrekt voor de volgende activiteiten:

- Fysieke watergerelateerde maatregelen gericht op het verminderen van water- en/of droogteschade.
- Fysieke maatregelen gericht op het beperken van de drinkwateraanvraag door opvang en (her)gebruik van hemelwater en/of grijswater.
- Toevoeging en/of verbetering van (water gerelateerde) elementen die bijdragen aan het verbeteren van de biodiversiteit.
- Fysieke maatregelen in het landelijk gebied, die waterkwaliteit in A- B- en C- watergangen verbeteren.
- (Voorlichtings)activiteiten die bij een breder publiek kennis en bewustzijn over de betekenis van bovenstaande maatregelen versterken.

Ter verduidelijking hiervan zijn hieronder voorbeelden opgenomen van type maatregelen die subsidiabel zijn. Daarbij is aangegeven welk doel de betreffende maatregel kan dienen. Deze lijst is niet uitputtend, dat wil zeggen dat er ook andere maatregelen denkbaar zijn waarvoor subsidie kan worden verstrekt.

Fysieke watergerelateerde maatregelen gericht op het verminderen van water- en/of droogteschade

Soort maatregel	**Beperken wateroverlast en waterschade**	**Beperken droogteschade**	**Verbetering biodiversiteit en/of waterkwaliteit**
Afkoppelen verhard oppervlak van de gemengde riolering waarbij het regenwater gescheiden wordt afgevoerd naar het oppervlaktewater.	X		
Afkoppelen verhard oppervlak van de gemengde riolering waarbij het regenwater wordt geïnfiltreerd in de bodem middels een wadi of infiltratiekratten.	X	X	
Aanleg van een groen dak.	X		X

Soort maatregel	Beperken wateroverlast en waterschade	Beperken droogteschade	Verbetering biodiversiteit en/of waterkwaliteit
Vermindering verharding door het vervangen van tegelverharding door gras of halfverharding (bijvoorbeeld houtsnippers).	X	X	
Bergingscapaciteit creëren door aanleg open water, vijver en/of wadi. Of een bassin aanleggen voor opvang schoon water voor hergebruik.	X	X	
Aanleg Natuurvriendelijke oever (NVO).	X		X
Plaatsen stuwen in kleine waterlopen.	X	X	
Duikers in watergangen verhogen of verkleinen waardoor meer water wordt vastgehouden.	X	X	
Greppels afsluitbaar maken.	X	X	
Water sturen op bedrijfsniveau: Creëren van een eigen zoetwaterbuffer op het land of waterbekkens naast het land.	X		
Opvang van water op en naast de percelen; aanleggen van een waterbuffer. Zo kan lokaal wateroverlast voorkomen worden.	X		

Fysieke maatregelen gericht op het beperken van de drinkwateraanvraag door opvang en (her)gebruik van hemelwater en/of grijswater

Soort maatregel	Drinkwater-besparing	Beperken wateroverlast en waterschade	Beperken droogteschade
Afkoppelen verhard oppervlak waarbij een regenton wordt toegepast.	X	X	X
Aanleg van een regenwaterbenuttings-systeem waarbij het opgevangen regenwater wordt gebruikt voor besproeiing van de tuin, toiletspoeling en/of de wasmachine. Dat systeem kan een betonnen of kunststof tank zijn die wordt ingegraven of een flexibele waterzak van bijvoorbeeld 300 liter die in de kruipruimte wordt aangebracht.	X	X	X
Aanleggen van een grijswater-recycling systeem waarbij het water afkomstig van	X		X

Soort maatregel	Drinkwater-besparing	Beperken wateroverlast en waterschade	Beperken droogteschade
wastafel, douche en/of wasmachine apart wordt ingezameld en opgevangen, lokaal wordt gezuiverd en weer wordt hergebruikt voor toiletspoeling of wasmachine.			

Toevoeging en/of verbetering van (water gerelateerde) elementen die bijdragen aan het verbeteren van de biodiversiteit

Soort maatregel	Verbetering biodiversiteit en/of waterkwaliteit	Beperken wateroverlast en waterschade	Beperken droogteschade
Vergroening bijvoorbeeld door aanbrengen van inheemse beplanting incl. grondverbetering (wat bijdraagt aan betere sponswerking van de bodem).	X		
Aanleg van een groen dak (sedumdak, vegetatiedak).	X	X	
Planten van bomen en struiken (mede ter vermindering van hittestress) incl. grondverbetering.			

Fysieke maatregelen in het landelijk gebied, die de waterkwaliteit in A-, B- en C- watergangen verbeteren

Aanschaf van landbouwmachines die bijdragen aan verbetering van de waterkwaliteit Zoals:

- Machines voor mechanische onkruidbestrijding zoals een schoffelmachine of Wiedeg.
- Investeringen in spuitapparatuur of spuittechnieken die verder gaan dan wettelijk verplicht: Moderne spuitapparatuur reguleert nauwkeurig de afgifte van gewasbeschermingsmiddelen. Dit zorgt voor preciezer gebruik, minder verspilling en minder afspoeling naar het oppervlaktewater. Bijvoorbeeld de Spotsprayer (met tenminste 90% driftreductie).
- Gebruik precisie toepassingstechnieken voor precisie bemesting.
- Veegmachine met opvangbak.
- Rubberschuif voor erf schoon te schuiven.
- Aanleg van drukwisselsysteem op agrarische voortuigen.
- Overige bovenwettelijke machines die een verbeteringen geven op waterkwaliteit of kwantiteit. Ter beoordeling van de agrarische deskundigen.
- Past niet-kerende bodembewerking toe of ploegt met een eco-ploeg, zonodig met mechanische voorbewerking.

Maatregelen op het erf om oppervlakkige afspoeling van gewasbeschermingsmiddelen en nutriënten naar het oppervlaktewater te verminderen. Zoals:

- Machinespoelplaats met zuiveringssysteem: Speciale, wasplaatsen voor landbouwmachines (zoals spuiten) om de uitspoeling van chemicaliën naar het oppervlaktewater te stoppen (mits niet wettelijk verplicht) en bijbehorende zuiveringssystemen.
- Herinrichting van het erf (schoon en vuil water apart afvoeren en eventueel hergebruiken).
- Opvangen van erfwater: Indien schoon water niet hergebruikt wordt: Het opvangen van regen- als erf- of afvoerwater en dit opslaan voor bijvoorbeeld mestverdunning. Dit verlaagt de waterbehoefte in droge periodes.

Maatregelen langs de watergang ter verbetering van de waterkwaliteit:

- Aanleg droge bufferstroken (breder dan wettelijk voorgeschreven mest- en spuitvrije zone). Bufferstroken die breder zijn dan wettelijk vereist zorgen ervoor dat minder meststoffen en bestrijdingsmiddelen in het oppervlaktewater terechtkomen. Dit vermindert de belasting van het watermilieu.
- Aanleg natuurvriendelijke oever: Natuurvriendelijke oevers bieden leefruimte voor diverse planten, vissen en andere waterdieren. Deze planten trekken waterinsecten, vissen, vogels en zoogdieren aan, die voedsel zoeken, schuilen of zich voortplanten. Veel waterplanten hebben bovendien een zuiverende werking, wat de waterkwaliteit ten goede komt.
- Voorkomt oeverafkalving door het afrasteren van de slootkant en door drinkbakken in het perceel te plaatsen.
- Creëert in overleg met het waterschap een bezinkplaats in greppels.

Maatregelen ter verbetering van de bodem waardoor de sponswerking toeneemt (c.q. water beter wordt vastgehouden):

- Gps/bredere banden: Efficiëntere bewerking van landbouwgrond met behulp van gps en bredere banden vermindert bodemverdichting. Dit bevordert een gezondere bodem, efficiënter gebruik van meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen, en voorkomt uitspoeling naar het watersysteem.
- Uitvoeren bodemscan, aanschaf bodemvochtmeter: Sensoren meten bodemvocht, temperatuur en licht, waardoor de bodemconditie nauwlettend gevolgd kan worden. Dit leidt tot een gerichtere watergift en efficiënter gebruik van nutriënten, wat de waterkwaliteit ten goede komt.
- Investeringen in beslissingsondersteunende systemen (BOS) op basis van bodemonderzoek: BOS-systemen gebruiken gegevens over bodemvocht, temperatuur, neerslag en luchtdruk om irrigatie beter af te stemmen. Dit bevordert een efficiëntere opname van voedingsstoffen door gewassen en vermindert uitspoeling naar het oppervlaktewater.
- Organisch stofgehalte verhogen, groenbemesters gebruiken, bodem aanvullen met mineralen: De verhoging van het organische stofgehalte en mineralen in de bodem. Door gebruik van ruige mest of groenbemesters neemt het waterbergende vermogen van de grond toe. Kijk voor meer informatie naar pakket A39 in het Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer (ANLb).
- Aanleg (bovenwettelijke) (vaste) mestopslag/compostopslag voor betere benutting van mest en betere bodemkwaliteit.

(Voorlichtings)activiteiten die bij een breder publiek kennis en bewustzijn over de betekenis van bovenstaande maatregelen versterken

- Krantenartikel in lokaal weekblad over het gerealiseerde project.
- Het organiseren van een buurtactie om gezamenlijk een project op te pakken en uit te voeren.

- Het organiseren van een workshop om bijvoorbeeld gezamenlijk ideeën te genereren voor een duurzame klimaatbestendige inrichting van een plein.
- Actief meedoen met een open huizen of open tuinen route dag waarin mensen kennis kunnen nemen van getroffen duurzame maatregelen in en om de woning.
- Project aanmelden op de website van de Nationale Tuin & Klimaat Route.
- Publiek toegankelijke maatregel waarmee meerdere mensen kennis kunnen maken en bewust kunnen raken van de meerwaarde en het belang van klimaatadaptieve inrichting van bijvoorbeeld een schoolplein of buurtplein.
- Het treffen van een publiek toegankelijke watergerelateerde maatregel die bijdraagt aan meer waterbewustzijn (zoals een grondwaterpomp met waterloop op een schoolplein, of oppervlakkige afvoer van regenwater dat van een dak afkomt en dat wordt geleid naar een wadi).